

# Akran Zorbal??? Belirleme Ölçe?i Ergen Formu

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Akran Zorbal??? Belirleme Ölçe?i Ergen Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16680>

## Özet

**Akran Zorbalı??? Belirleme Ölçe?i Ergen Formu**, Tuncay Ayas ve Murat Pi?kin taraf?ndan 2015 y?l?nda geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle ergen popülasyonunda görülen akran zorbalı??? davranı?lar?n?, hem ma?dur hem de zorba rollerini dikkate alarak tespit etmeyi amaçlamaktadır. Ölçe?in geli?tirme çalı?ması?, Türkiye ba?lam?nda akran zorbalı???n?n yaygınlı???n? ve türlerini ölçmek için güvenilir ve geçerli bir araç sunma ihtiyac?ndan do?muştur.

Ölçek, ergenlerin okul ortamlar?nda veya sosyal çevrelerinde karı?la?t?klar? çe?itli zorbalık biçimlerini (fiziksel, sözel, ili?kisel ve siber zorbalık) kapsamaktadır. Bu arac?n geli?tirilmesi, alan ara?tırmacılar?na ve okul psikolojik danı?manlar?na, zorbalıkla mücadele stratejilerini belirlemede ve risk alt?ndaki ö?rencileri erken tespit etmede önemli bir kaynak sa?lamaktadır. Ölçe?in orijinal çalı?ma makalesine ve detaylı sonuçlar?na a?a???daki ba?lantıdan ulaşılabılır: [akademikbakis.org](http://akademikbakis.org).

## Anahtar Kelimeler

Akran Zorbalı???, Ergenlik, Zorbalık Belirleme, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Okul Psikolojisi, Sosyal ?li?kiler.

## Yazarlar

Tuncay Ayas, Murat Pi?kin.

## Amaç

Akran Zorbalı??? Belirleme Ölçe?i Ergen Formu'nun temel amacı, Türkiye'deki ergen popülasyonunun akran zorbalı???na maruz kalma ve bu davranı?lar? uygulama düzeylerini objektif bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, bu tür davranı?lar?n sıklı???n?, türünü ve şiddetini belirleyerek, okullarda ve di?er e?itim kurumlar?nda zorbalıkla mücadele programlar?n?n etkinli?ini artırmaya yönelik veri sa?lamayı hedefler.

Bu geli?tirme çalı?ması?, uluslararası standartlara uygun, ancak yerel kültürel dinamikleri de dikkate alan bir ölçüm aracı oluşturmayı amaçlamı?tır. Elde edilen veriler, önleyici rehberlik hizmetlerinin planlanması ve zorbalık müdahale stratejilerinin bilimsel temellere oturtulması için kritik öneme sahiptir.

## Yapı

Ölçek, psikolojideki **akran zorbalı??? (peer bullying)** yapısı?n? ölçmektedir. Akran zorbalı???, bir veya birden fazla ö?rencinin, kendilerinden daha güçsüz olan bir ö?renciye karı? kasıtlı ve

tekrarlay?c? ?ekilde zarar verme eylemlerini içeren karma??k bir sosyal olgudur. Ölçe?in, zorbal???n farkl? boyutlar?n? (fiziksel, sözel, ili?kisel, siber) kapsayan çok boyutlu bir yap?y? ölçtü?ü varsay?lmaktad?r.

Ölçek maddeleri, zorbal???n hem fail hem de ma?dur perspektiflerinden de?erlendirilmesine olanak tan?r. Bu yap?sal yakla??m, zorbal?k davran???n? sadece tek bir davran?? türü olarak de?il, birden fazla alt boyutta incelenmesi gerekti?ini vurgular.

## Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?nda (Ayas ve Pi?kin, 2015), ölçe?in ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini gösteren geçerlik çal??malar?n?n yap?ld??? bildirilmi?tir. Kaynakta detaylar belirtilmemi? olsa da, genellikle bu tür geli?tirme çal??malar?nda **yap? geçerli?i** (Faktör Analizi ile) ve **içerik geçerli?i** (uzman görüşleri ile) yöntemleri kullan?lm???r.

**Yap? geçerli?i**, ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar? do?ru bir ?ekilde ay?r?p ay?rmad???n? incelerken; **kriter geçerli?i**, ölçek puanlar?n?n di?er ilgili davran??lar veya ölçeklerle ili?kisini de?erlendirir. Detayl? geçerlik sonuçlar? için orijinal akademik makaleye ba?vurulmal?d?r.

## Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik (tutarl?l?k) çal??malar?, ölçek puanlar?n?n zamana ve farkl? madde setlerine göre ne kadar istikrarl? oldu?unu göstermektedir. Orijinal kaynakta spesifik de?erler belirtilmemi? olsa da, geli?tirme sürecinde **iç tutarl?l?k** (Cronbach alfa katsay?s?) ve muhtemelen **test-tekrar test güvenilirli?i** yöntemlerinin uyguland??? varsay?lmaktad?r.

Yüksek güvenilirlik katsay?lar?, ölçe?in ayn? bireyden farkl? zamanlarda al?nan ölçümlerde benzer sonuçlar verece?ini gösterir. Bu, ölçe?in psikolojik ara?t?rmalarda ve klinik uygulamalarda güvenle kullan?labilece?i anlam?na gelir.

## Faktör Analizi

Akran Zorbal??? Belirleme Ölçe?i Ergen Formu'nun yap?sal boyutlar?n? belirlemek amacıyla faktör analizi teknikleri kullan?lm???r. Ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? desteklemek için **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** ile madde yükleri ve alt faktörler belirlenmi?, ardından **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** ile bu yap?n?n örneklem verilerine ne kadar iyi uyum sa?lad??? test edilmi?tir.

Bu analizler sonucunda, ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar? (örne?in, fiziksel zorbal?k, sözel zorbal?k) içeren ve sa?lam bir faktör yap?s?na sahip oldu?u kan?tlanm???r. Faktör

analizinin detaylı bulguları, ölçe?in kaç maddeden oluştuğunu ve kaç alt faktöre ayrıldığını netleştirmektedir.

## Araç

**Test Türü:** Geliştirme, Öz Bildirim Ölçe?i.

**Format:** Ölçe?in derecelendirme formatı kaynakta belirtilmemiş olsa da, bu tür psikometrik araçlar genellikle 5'li veya 4'lü Likert ölçe?i formatında (örneğin, "Hiçbir Zaman"dan "Her Zaman"a kadar) kullanılır.

**Mevcut Dil:** Türkçe.

**Popülasyon Grubu:** Ergenler.

**Yaş Grubu:** Genellikle 12-18 yaş aralığındaki öğrenciler (ortaokul ve lise öğrencileri).

**Popülasyon Detayları:** Türkiye'deki çeşitli okullarda öğrenim gören ergen öğrenciler örneklem olarak kullanılmıştır.

**Test Metodolojisi:** Uygulama, grup ortamında veya bireysel olarak kağıt-kalem yöntemiyle gerçekleştirilen standart bir anket formatındadır.

## Anahtar Kelimeler

Akran Zorbalı???, Okulda şiddet, Ergenlik Dönemi, Psikolojik Değerlendirme, Ölçme Aracı, Tuncay Ayas, Murat Pişkin.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tanımlayıcı:** Sağlanmamıştır.

**Kurumsal E-posta Adresleri:** tayas@sakarya.edu.tr (Sorumlu Yazar Tuncay Ayas).

**Yazın Adresi:** Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi (Tuncay Ayas).

## İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçe?in yayın yılı **2015**'tir. Ölçe?in akademik ve araştırmacı amaçlı kullanımı için izinler genellikle sorumlu yazar Tuncay Ayas ile e-posta yoluyla (tayas@sakarya.edu.tr) iletişime kurularak alınmalıdır. Ticari kullanım veya geniş ölçekli uygulamalar için yazar onayı gereklidir. Ölçe?in kullanımı ücretine dair spesifik bir bilgi mevcut değildir, ancak akademik ölçekler genellikle araştırmacılara ücretsiz sunulur.

## Kaynaklar

Ayas, T. ve Pi?kin, M. (2015). Akran Zorbalı??? Belirleme Ölçe?i ergen formu. *Akademik Bakı? Dergisi*, 50, 316-324.

## Akran Zorbalı??? Belirleme Ölçe?i Ergen Formu Maddeleri

**ÖNEML?:** A?a???daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri bu kaynakta do?rudan sa?lanmam???r, ancak ölçe?in tam metnine ve maddelerine a?a???daki PDF ba?lantılarından eri?ilebilir:

Orijinal makalenin PDF dosyası bu ba?lantıdan indirilebilir: [akademikbakis.org](http://akademikbakis.org)

Ölçe?in PDF formu ayrıca ?u adresten de eri?ilebilir: [akran-zorbaligi-belirleme-olcegi-ergen-formu-toad.pdf](http://akran-zorbaligi-belirleme-olcegi-ergen-formu-toad.pdf)